

لَهُ مُلْكُ الْأَرْضِ
وَالنَّسْكُ الْمُبِينُ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری حرفه ای

عنوان:

بررسی عوامل خطر حاملگی خارج رحمی در جمعیت زنان ۱۵ تا ۴۵ سال

اردبیل از اسفند ۱۳۹۸ تا اسفند ۱۳۹۹؛ یک مطالعه مورد-شاهدی

نگارش:

فرزانه عبدالله پور

اساتید راهنما:

خانم دکتر شهلا فرضی پور

آقای دکتر حامد زندیان

۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۹۱۹

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب فرزانه عبداله پور دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید مینمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمایی های خانم دکتر شهلا فرضی پور و آقای دکتر حامد زندیان بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و مشخصات مرجع به قسمت منابع و مأخذ طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایاننامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبل برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی درسایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان و محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، نامه و هر گونه چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایاننامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی استاد راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عاقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا تاریخ

- بدینوسیله اصالت و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر فرضی پور استاد راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما
امضا و تاریخ

سپاسگزاری

سپاس خدایی را که اول و آخر وجوداست، بی آنکه اولی بر او پیشی بگیرد یا آخری پس از او باشد؛ خدایی که دست هر چشمی از دامن دیدارش کوتاه است و فهم هر کبوتر توصیفگری از پرواز در آسمان وصفش عاجز.

خدایی که هر چه دارم از اوست به امید آنکه توفیق یابم جز خدمت به خلق او نکوشم.

و سپاس بی کران بر همدلی و همراهی ارزشمند پدر و مادر فداکارم که بودنشان تاج افتخاریست بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم و خوهران عزیزتر از جانم و نیز همدم زندگیم که هر چه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هر چه بکوشم قطره‌ای از دریای بی کران مهربانی تان را سپاس توانم بگویم.

اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم بر خود لازم می‌دانم که از اساتید بزرگوارم سرکار خانم دکتر فرضی پور و جناب آقای دکتر زندیان به

خاطر راهنمایی های ارزشمندشان نهایت تشکر
و قدر دانی را نمایم.

تقدیم به

تمامی دختران، مادران و بانوان سرزمینم که
دوشادوش مردان تاریخ را ساختند و
سرنوشت ها را رقم زدن اگر چه کمتر دیده
شدند...

فهرست مطالب

عنوان		صفحه
	۱	چکیده

فصل اول: مقدمه

۱-۱-بیان مسئله:	۴
۱-۲-اهداف و فرضیات	۶
۱-۲-۱-هدف کلی:	۶
۱-۲-۲-اهداف اختصاصی:	۶
۱-۲-۳-هدف کاربردی:	۷
۱-۲-۴-فرضیات یا سؤالات تحقیق:	۷
۱-۳-تعریف واژه‌های کلیدی:	۸

فصل دوم: بررسی متون

۲-۱-مبانی نظری:	۱۱
۲-۱-۱-حامگی خارج رحمی	۱۱
۲-۱-۲-پاتوفیزیولوژی و عوامل خطر	۱۱
۲-۱-۳-یافته‌های بالینی	۱۳
۲-۱-۴-تشخیص افتراقی	۱۴
۲-۱-۵-تشخیص	۱۴
۲-۱-۶-درمان	۱۸
۲-۲-بررسی متون علمی	۲۱

فصل سوم: مواد و روش کار

۳-۱-نوع، مکان و زمان پژوهش	۲۷
۳-۲-جمعیت مورد مطالعه	۲۷

۲۸	۳-۳-معیارهای ورود و خروج.....
۲۸	۳-۴-روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....
۲۸	۳-۵-طرح مطالعه.....
۲۹	۳-۶-روش جمع آوری اطلاعات و ابزارهای مورد استفاده.....
۲۹	۳-۷-ملاحظات اخلاقی.....
۲۹	۳-۸-جدول متغیرها.....

فصل چهارم: نتایج

۳۲	۱-۴-نتایج و یافته ها:.....
۳۲	۴-۱-۱- توزیع سنی مادران.....
۳۲	۴-۱-۲- سابقه عفونت ناحیه تناسلی و لگنی
۳۳	۴-۱-۳- تعداد بارداری.....
۳۳	۴-۱-۴- سابقه سزارین.....
۳۴	۴-۱-۵- سابقه نازایی.....
۳۴	۴-۱-۶- استفاده از IUD.....
۳۵	BMI -۴-۱-۷.....
۳۵	۴-۱-۸- سابقه جراحی لگنی.....
۳۶	۴-۱-۹- سابقه مصرف OCP.....
۳۶	۴-۱-۱۰- مصرف ویتامین D اخیر.....
۳۷	۴-۱-۱۱- سابقه دوش واژینال اخیر.....
۳۷	۴-۱-۱۲- سن حاملگی
۳۸	۴-۱-۱۲- رگرسیون لاجستیک برای محاسبه شانس حاملگی خارج رحمی به تفکیک متغیرها.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۴۱	۵-۱-بحث:.....
۴۶	۵-۲-محدودیت ها:.....
۴۷	۵-۳-نتیجه گیری:.....

۴۸ پیشنهادات : ۵-۴

۴۹ منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحة
جدول ۱-۳؛ جدول متغیرها	۳۰
جدول ۱-۴؛ توزيع سنی مادران	۳۲
جدول ۲-۴؛ سابقه عفونت ناحیه تناسلی و لگنی	۳۳
جدول ۳-۴؛ تعداد بارداری	۳۳
جدول ۴-۴؛ سابقه سزارین	۳۴
جدول ۵-۴؛ سابقه نازایی	۳۴
جدول ۶-۴؛ استفاده از IUD	۳۵
جدول ۷-۴؛ مقایسه BMI	۳۵
جدول ۸-۴؛ سابقه جراحی لگنی	۳۶
جدول ۹-۴؛ سابقه مصرف OCP	۳۶
جدول ۱۰-۴؛ مصرف ویتامین D اخیر	۳۶
جدول ۱۱-۴؛ سابقه دوش واژینال اخیر	۳۷
جدول ۱۲-۴؛ سن حاملگی	۳۷
جدول ۱۳-۴؛ نتایج رگرسیون لاجستیک برای محاسبه شанс حاملگی خارج رحمی به تفکیک متغیرها	۳۸

فهرست اختصارات:

- EP: Ectopic Pregnancy
- BHCG: Beta Human Chorionic Gonadotropin
- IUD: Intra Uterine Device
- PID: Pelvic Inflammatory Disease
- OCP: Oral Contraceptive Pill
- ART: Assisted Reproductive Technology
- TVS: Trans Vaginal Ultrasound
- ELISA: Enzyme Linked Immunoassay
- IUP: Intra Uterine Pregnancy
- LMP: Last Menstrual Period
- IVF: In Vitro Fertilization
- BMI: Body Mass Index
- IUCD: Intra Uterine Contraceptive Device

بررسی عوامل خطر حاملگی خارج رحمی در جمعیت زنان ۱۵ تا ۴۵ سال اردبیل از اسفند ۱۳۹۸ تا اسفند ۱۳۹۹؛ یک مطالعه مورد-شاهدی

چکیده

زمینه: حاملگی خارج رحمی علت اصلی مرگ و میر در سه ماهه اول بارداری است و شیوع آن در کشورهای مختلف متفاوت است و باعث کاهش شانس حاملگی موفق بعدی می‌شود. شیوع حاملگی خارج رحمی به علت استفاده بیشتر از روش‌های کمک باروری و افزایش عفونت‌های منتقله از راه جنسی در حال افزایش است. این بیماری دارای عوامل خطر متعددی است که با توجه به منطقه و جامعه مورد مطالعه متفاوت می‌باشد.

هدف: این مطالعه به منظور تعیین و بررسی عوامل خطرساز حاملگی خارج رحمی در اردبیل انجام شد.

مواد و روش کار: مطالعه حاضر به صورت مورد شاهدی انجام شد. گروه مورد شامل ۸۰ بیمار مبتلا به حاملگی خارج رحمی مراجعه کننده به بیمارستان علوی اردبیل و گروه شاهد ۱۶۰ زن باردار با بارداری تایید شده مراجعه کننده سرپایی به کلینیک ماماپایی بیمارستان علوی اردبیل طی اسفند ۱۳۹۸ لغایت اسفند ۱۳۹۹ بود. بیماران از نظر سن، پاریته، سابقه عفونت‌های لگنی و ناحیه تناسلی، سابقه سزارین، سابقه مصرف سیگار، سابقه نازایی، سابقه جراحی‌های لگنی، استفاده از IUD، مصرف OCP، BMI، مصرف ویتامین D اخیر و دوش واژینال اخیر مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت بررسی و مقایسه دو گروه از نسبت شانس (OR) و دامنه اطمینان ۹۵٪ استفاده شد.

یافته ها: طبق مطالعه انجام شده نشان داده شد که سن به عنوان یک ریسک فاکتور در حاملگی خارج رحمی موثر است و گروه مورد به طور معناداری میانگین سنی بالاتری داشت (P-value=0.004). همچنین سابقه عفونت لگنی و ناحیه تناسلی و سابقه سزارین و سابقه دوش واژینال اخیر به طور معناداری در گروه مورد بیشتر بود (P-value < 0.001). سابقه جراحی لگنی به طور معناداری در گروه مورد بیشتر بود (P-value=0.008). استفاده از IUD جهت پیشگیری از حاملگی اخیر در گروه مورد به طور معناداری بیشتر بود (P-value=0.001). همچنین در گروه مورد ۵۶/۴٪ افراد و در گروه شاهد ۳۰/۱٪ افراد BMI بالای ۲۵ داشتند و طبق نتایج اختلاف معناداری بین دو گروه مورد و شاهد از نظر شاخص توده‌ی بدنی وجود داشت به طوری که گروه مورد به طور معناداری شاخص توده‌ی بدنی بالاتری داشتند (P-value < 0.001). و نیز ارتباط معناداری از نظر مصرف ویتامین D اخیر، سابقه مصرف OCP، سابقه نازایی و تعداد بارداری وجود نداشت. (P-value > 0.05)

نتیجه گیری: نتایج نشان داد حاملگی خارج رحمی نسبت به حاملگی طبیعی در سن حاملگی پایین تری تشخیص داده می‌شود و میانگین سن حاملگی در گروه مورد 29 ± 71 بود. همچمین سابقه‌ی سزارین، استفاده از IUD، چاقی، سابقه‌ی جراحی و استفاده از قرص ضد بارداری به ترتیب $3/6$ ، $4/3$ ، $4/5$ ، $12/1$ و $3/4$ برابر شانس ابتلا به حاملگی خارج رحمی را افزایش می‌دهند.

کلید واژه: حاملگی خارج رحمی، عامل خطر، اردبیل، β hCG